

INFORME de la SITUACIÓ ACTUAL

ACTUALITZACIÓ a 13 de maig de 2020

Aquest document actualitza el que es va redactar amb data 20 d'abril. La voluntat és plasmar les diferents situacions que s'han detectat en l'entorn de Fundació Mans a les mans, així com les estratègies i mesures que l'equip socioeducatiu ha impulsat i/o mantingut per poder-hi fer front.

L'objectiu d'aquest document és tenir molt presents tant les necessitats com les estratègies i recursos per tal de poder abastar al màxim amb la nostra acció.

Des del primer moment (13 de març) tant la Treballadora Social com l'equip d'Educaadores s'han mantingut en contacte directe amb totes les famílies.

Aquest contacte s'ha encaminat principalment a:

- DETECTAR I COMUNICAR ALS SERVEIS SOCIALS SITUACIONS D'ALT RISC (URGÈNCIES).
- ELABORAR ESTRATÈGIES CONJUNTES D'INTERVENCIÓ PER LES FAMÍLIES DETECTADES COM ALT RISC.
- ACOMPANYAR EN EL PLA EMOCIONAL A LES FAMÍLIES, SUPORT EMOCIONAL.
- ACOMPANYAR EN EL PLA SOCIOEDUCATIU ALS INFANTS, ADOLESCENTS I JOVES.
- ESTABLIR COORDINACIONS AMB ALTRES AGENTS SOCIOEDUCATIUS (MESTRES, PSICÒLEGS, TREBALLADORES SOCIALS...) PER TAL DE PODER OFERIR RESPOSTES INDIVIDUALITZADES ALS INFANTS, ADOLESCENTS I JOVES.
- IMPULSAR I PARTICIPAR EN LES INICIATIVES COMUNITÀRIES, FENT D'ALTAVEU I DENÚNCIA.
- ACONSEGUIR RECURSOS FINALISTES DE CARA A PODER COBRIR NECESSITATS BÀSIQUES DE FAMÍLIES.

1. NÚMERO D'INFANTS/ADOLESCENTS I JOVES ATEOS

Durant el període de confinament arran de la COVID 19, Fundació Mans a les mans ha continuat el seu acompanyament i acció socioeducativa amb un total de 224 infants i joves d'entre 0 i 20 anys (l'acció de FMM s'emmarca entre els 6 i els 20 anys, però s'ha actuat també amb infància de 0 a 5 anys a partir del Programa CaixaProinfància i, també, amb els germans/es dels infants que ja assistien a FMM. Principalment tots dels barris de la Marina (Marina de Port i Marina de Prat Vermell) del Districte Sants-Montjuïc.

Aquests són els infants i joves que han estat atesos de forma directa a partir de l'equip de FMM, tanmateix, a partir del programa CaixaProinfància (FMM és coordinadora del territori de Sants) s'han continuat realitzant activitats i serveis de forma coordinada amb 3 entitats (AFID, XERA i CARITAS) en els territoris de Bordeta i Badal.

2. BREU RESUM DE SITUACIONS DE RISC DETECTADES

ALT RISC

A. Manca total d'ingressos a les llars i/o disminució substancial dels mateixos.

Ens trobem famílies que la COVID 19 les ha portat a una manca absoluta d'ingressos a les llars, donat que no tenien feina estable i regularitzada. Al no poder realitzar les feines que feien han perdut la seva font d'ingressos econòmics d'un dia per altre.

Un altre bloc serien persones afectades per un ERTE, que han vist reduïts els seus ingressos en un 30%. Cal pensar que totes ells ja estaven en un nivell de sou molt precari, poques estaven a jornada completa o tenien un sou digne per tant, aquesta davallada les deixa en una situació totalment precària; a més a més, cal dir que, la majoria de persones tot i haver tramitat la prestació i tenir-la concedida, no l'han pogut cobrar.

Un altre grup, són les persones que mantenen alguna prestació anterior, però el confinament ha fet que puguin considerablement les seves despeses. Continuen cobrant l'ajuda familiar o altres prestacions públiques però, ara han de fer front a les despeses en menjar dels seus fills/es (abans dinaven a l'escola i berenaven a la Fundació Mans a les mans).

A part del problema en l'alimentació, altres famílies s'han quedat sense saldo al telèfon, motiu pel qual no poder establir contacte amb l'exterior a no ser que se les truqui. Evidentment, aquestes famílies, tampoc disposen de connexió a internet.

Un problema afegir és la manca d'habilitats, estratègies i/o recursos per poder desenvolupar tràmits a distància: sol·licitar certificats de prestacions, de no ingressos, tramitar ajudes... Moltes, no tenen correu electrònic, canvien sovint de telèfon, no tenen claus del SOC, no tenen fluïdesa amb l'idioma i per tant no poden seguir un tràmit explicat per una gravació...

Estratègies utilitzades:

- ✓ Comunicació a serveis socials per tal de poder establir ajudes directes (alimentació).
- ✓ Tramitació i lliurament de targetes d'alimentació dintre del marc del programa CaixaProinfància.
- ✓ Tramitació i lliurament de les targetes que el Departament d'Infància atorga a centres oberts en funció del cost del berenar.
- ✓ Les famílies fan trucades perdudes a la Treballadora Social de FMM, per tal de rebre una trucada seva, així es pot fer d'intermediari amb els serveis socials. Quan la TS de

FMM truca a la família, la família explica que no té saldo i demanada que elevi la seva petició a Serveis Socials per tal que la puguin trucar.

- ✓ Informació a les famílies sobre la prestació extraordinària per persones que han entrat en ERTE i suport en els tràmits telemàtics per poder-la tramitar: creació de correus electrònics, trucades informatives, acompanyament telefònic durant els tràmits...
- ✓ Informació sobre ofertes de feina que arriben al territori.

B. Situacions relacionades amb l'habitatge

Les situacions més preocupants detectades han estat:

- Habitatges amb sobresaturació (famílies que comparteixen un mateix pis). Hem de pensar que abans, moltes d'aquestes famílies només feien servir el pis com un lloc on anar a dormir, tenien habitacions rellogades i feien molta vida fora. La COVID 19 ha fet que hagin de convidaure en espais molt reduïts, això provoca situacions molt tenses i poc saludables. A aquest apartat sumarem les famílies que viuen a una pensió amb els seus fills.
- Habitatges sense llum natural. Algunes de les famílies viuen en pisos interiors, això ha fet que no tinguin accés a una finestra exterior; els infants d'aquestes famílies han passat setmanes sense veure el sol, actualment, arran de les sortides permeses, aquesta situació està millorant.
- Ens hem trobat també el cas d'una família que ocupa un habitatge a una altra població, tot i que el menor continua assistint a l'institut del barri i al nostre Centre Obert, al no estar empadronada a l'altra població no tenia dret a anar al banc d'aliments d'allà.

Estratègies utilitzades:

- ✓ Comunicació i coordinació amb els serveis socials per tal de buscar solucions pal·liatives a cada cas.
- ✓ Serveis socials estableix coordinació amb els serveis socials de l'altra població per tal que puguin ser atesos sense empadronaments.
- ✓ Intervenció comunitària a través de la xarxa de suport veïnal, per tal que una persona pugui acudir a arreglar la persiana trencada.
- ✓ Es treballa amb les famílies per donar suport emocional i acompanyament, buscant altres recursos que puguin alleugerir, aquestes situacions que són de les més complexes.

C. Situacions relacionades amb la salut

Aquí només situem temes molt urgents i greus, altres situacions de salut quedaran resumides a l'apartat de mig risc.

- Es detecten dues mares que van donar a llum durant aquest període, no tenien recursos econòmics, una a més a més presentava dificultats al trobar-se sola amb els seus fills, vam establir coordinació amb els Serveis Socials, donat que era un cas conegut, per tal que es pogués atendre amb urgència.
- Una de les mares que atenem va donar a llum durant aquest període. Va viure amb molta angoixa i por el prepart. El postpart també ha estat molt complicat no només per l'atenció dels altres quatre fills/es sinó també perquè havia de gestionar tots els tràmits online i no se'n sortia, amb la por que si no tramitava la baixa per maternitat, no tindria ingressos.
- Hi ha una altra mare amb embaràs de risc, que ha requerit un ingrés a la Maternitat.
- Situacions de desbordament emocional molt elevat, en mares i adolescents. Situacions que sobrepassen el que podem considerar "normal" donat el confinament. Sovint algunes de les mares i infants/joves que atenem ja tenen algun tipus de trastorn emocional o càrregues emocionals importants, o estan amb tractament psiquiàtric.

Estratègies utilitzades:

- ✓ Els embarassos i previsió de parts, es van posar en coneixement amb els serveis socials, van poder ser acompanyades i ateses durant el procés. Els dos naixements van anar bé.
- ✓ Coordinació amb serveis socials.
- ✓ Acompanyament telefònic .
- ✓ Les situacions de desbordament emocional que sobrepassen el que podem considerar "normal" actualment, es posen en coneixement tant del CSMIJ (amb el que s'estableix una relació d'intermediació amb les famílies, per tal que no quedin desatenses) i amb altres psicòlogues del programa CaixaProinfància i/o psicòlogues pròpies de Fundació.

D. Situacions relacionades amb la prevenció de maltractament/desatenció greu

Abans del confinament s'havia detectat i comunicat a serveis socials un cas d'un possible maltractament a una menor. A partir del confinament s'ha fet tot l'acompanyament i coordinació amb els serveis socials per tal de poder actuar, en el cas que es confirmi. Es

manté contacte directe amb la menor i Serveis socials està intervenint amb la família de forma exhaustiva.

També estem en coordinació per un altre cas en què hi ha sospita de violència de gènere.

A part d'aquesta detecció també s'han seguit de ben a prop els altres casos que ja estaven detectats i en seguiment pels serveis especialitzats. S'ha seguit en contacte directe amb totes les famílies que tenien un expedient de risc greu obert als EAIA, establint una coordinació directa i comunicant tot allò que es detecta.

RISC MIG

Donada la situació actual, hem decidit posar aquí les situacions detectades que tot i ser molt greus, no necessiten una resposta immediata. Les prioritats actuals fan que aquí quedin situacions que, en altres moments, considerariem molt greus.

- Aquí trobem situacions de manca d'estratègies, recursos i d'habilitats parentals dels adults per poder atendre i acompanyar als fills/es durant el confinament.
  - No hi ha horaris, no hi ha pautes higièniques, de son, d'alimentació...
  - No hi ha jocs a casa, no hi ha llibres, no hi ha material escolar.
  - No hi ha estabilitat emocional per poder atendre a les criatures i establir pautes, normes, rutines...
  - Manca sovint l'autoritat dels adults i les decisions queden en mans dels infants/joves.
- Manca d'equips informàtics i connexió a internet per poder comunicar-se amb l'exterior i per a poder realitzar les tasques escolars.
  - A la casa només es disposa d'un telèfon o un dispositiu per varies persones.
  - Dificultats diverses a l'hora d'establir contacte amb els centres escolars.
  - No es disposa de connexió WIFI i/o dades.
  - Equips informàtics o mòbils amb poca capacitat per a descarregar-se programes o plataformes que demanen des de les escoles.
  - Manca d'equips informàtics i connexió a internet per poder comunicar-se amb l'exterior i per a poder realitzar les tasques escolars.

- Ús abusiu d'hores de pantalles. Els adolescents i joves, i alguns infants, ús de pantalles durant llargues hores de la nit.
- Desmotivació, apatia en els infants, tancament, irritabilitat...
  - Tristor, baralles, principi de trastorn alimentari...
  - Abandonament de tot el que sigui referent al curs escolar.

Estratègies utilitzades:

- ✓ Coordinació amb els centres escolars i adaptació de les accions en funció de les necessitats detectades conjuntament (escola, Serveis Socials i FMM). Aquestes accions han anat des d'explicar situacions no conegudes per l'escola, fer d'intermediari, suport directe a la comunicació entre l'alumne i el tutor/a, impressió i repartiment de propostes escolars que arribaven a les famílies (que no tenien possibilitats de poder-les realitzar per manca d'equip i recursos)...
- ✓ Repartiment de material escolar bàsic i préstec d'equips informàtics.
- ✓ Repartiment de material lúdic i llibres de lectura.
- ✓ Suport individualitzat de cara a resoldre dubtes escolars. Plataforma grupal per treballar aspectes complementaris als acadèmics.
- ✓ L'equip educatiu de FMM s'ha mantingut en contacte directe amb totes les famílies i els infants, amb l'objectiu de poder donar resposta a aquestes necessitats.
- ✓ Fins al moment s'han generat activitats grupals adreçades a tots els grups d'edat (des d'infants a mares) i amb temàtiques i orientacions diferenciades per interessos.
- ✓ Suport a les famílies per poder aconseguir beques de cara a les activitats d'estiu (suport en les preinscripcions telemàtiques).
- ✓ Informació a les famílies de cara a l'estat de les matriculacions del nou curs.
- ✓ Acompanyament emocional a infants, adolescents, joves i famílies a partir dels equips propis i derivacions a professionals externs quan es considera necessari.

3. TREBALL COMUNITARI

Com a entitat arrelada al nostre barri, des del primer moment, hem format part de la xarxa veïnal de suport que s'ha creat a la Marina, tanmateix s'ha seguit participant dels espais comunitaris per tal de poder fer d'altaveu i denúncia de situacions.

Es manté i s'incrementa la coordinació amb Taula d'Infància, Adolescència i Famílies de la Marina TIAFLM, amb la coordinació de Pla de Barris, amb les Tècniques de Barcelona Activa i amb les Tècniques de la Taula de Salut per tal d'augmentar la detecció de situacions de risc, així com proposar estratègies conjuntes.

La coordinació i comunicació entre serveis, veïnatge, escoles, programes, entitats... està resultant una peça clau per intentar trobar respostes efectives i coordinades.